

TOEKOMST, De, letterkundig en Vlaamsgezind genootschap, in 1844-'45 te Antwerpen opgericht. Wellicht onder invloed van de « hermanische » beweging (z. De Hermans) zou reeds in 1844 te Antwerpen een nieuwe flamingantische vereniging zijn ontstaan onder de benaming De Toekomst. De werkelijke stichtingsvergadering schijnt echter op 26 juli 1845 te hebben plaatsgehad; daar waren tegenwoordig : Ph. J. van Meerbeeck, G. Wappers, J.F. Matthyssens, F.H. Mertens, J.F. Verspreuwen, L. Vleeschouwer, Th. van Ryswyck, H. Conscience, J. van Beers e.a.; deze laatste blijkt de eerste secretaris te zijn geweest. De Toekomst moest een vereniging zijn „waervan alle vriend der tael en der Vlaemsche waardigheid geroepen wordt om deel te maken; eene vereeniging, die zich niet uitsluitelyk met letterkundige werkzaamheden zal bezig houden, maer zich strydend vertoonen moet op alle gronden, waer iets ten voordeele onzer vaderlandsche belangen kan worden gedaen” (uit het eerste verslag). Men wilde dus als Vlaamse krachten, los van elke partij-gebondenheid, bundelen en ijveren voor de Vlaamse zaak, waar dit mogelijk was, ook langs politieke weg. De ten minste wekelijks gehouden vergaderingen hadden plaats in De Drij Koningen (Koevoortstraat, tegenover de Minderbroedersrui). De eerste vergaderingen werden besteed aan de organisatie van de vereniging : Van Meerbeeck werd voorzitter van de Raed der Toekomst. Van het begin af was in de statuten bepaald, dat de leden verplicht waren zich te schikken naar de beslissingen van de meerderheid. Op 9 september 1845 werd beslist aan de liberalen te vragen twee plaatsen (van de 16) af te staan op hun lijst voor de komende Antwerpse gemeenteraadsverkiezingen, wat evenwel geweigerd werd. In november 1845 zou De Toekomst belet hebben dat de Brusselse flaminganten een vrijmetselaarsloge oprichtten. Intussen ging de ledenwerving voort : te Antwerpen, waar P.F. van Kerckhoven opgenomen werd, ook te Brussel, waar V.H. Delecourt (Vandenhove), M. van der Voort, J.M. Dautzenberg en de Duitser J. Wolff toetraden, en te Gent, waar F. Snellaert, F. Rens en later ook Ph. Blommaert lid van de Raed werden. Onder invloed van Wolff voerde men op 4 december 1845 allerlei „geheime vormen” in : de vereniging zou in het vervolg bestaan uit twee „graden”, nl. Het Heilig Verbond

(eerste graad) en De Toekomst (tweede graad). De verdere geschiedenis van De Toekomst is dan dezelfde als die van Het Heilig Verbond.

In de huidige stand van het onderzoek is het moeilijk onderscheid te maken tussen de activiteiten van beide groepen en de relatie met de oudere „Hermans”; dezelfde namen keren overal terug. Misschien is De Toekomst zowat een overkoepelend orgaan geweest ofwel een ruimere groepering. De werkzaamheden van De Toekomst liggen in elk geval op hetzelfde vlak als die van de Hermans en Het Heilig Verbond (z. aldaar).

LITERATUUR : P. de Mont, *Drie groote Vlamingen* (1922, p. 67-85); - E. Mertens, *Hendrik Conscience. Levensbeschrijving*, in *Nederlandsche Dicht- en Kunsthalle* (1883, p. 190-197).

AUGUST KEERSMAEKERS